

Protocol

**Medicijnverstrekking
&
Medisch handelen**

Maaswaal College

Akkoord LMT (O): 19 februari 2013

Akkoord DV: 29 mei 2013

Akkoord MR: 05 juni 2013

Inhoudsopgave

Inleiding:.....	pagina 3
De leerling wordt ziek op school.....	pagina 4
Het verstrekken van medicijnen op verzoek.....	pagina 5
Medische handelingen.....	pagina 6
Bijlagen:.....	pagina 8
1. Toestemmingsformulier voor: het verstrekken van medicijnen op verzoek	
2. Toestemmingsformulier voor: uitvoeren van medische handelingen	
3. Bekwaamheidsverklaring	
4. Richtlijnen: hoe te handelen bij calamiteiten	
5. Formulieren: kamp en buitenlandse reis	
6. Jaarprocedure, juni tot juni	
7. Geen toestemming voor handelen	

Inleiding

Medewerkers van het Maaswaal College worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet of blessure.

Ook krijgen de mentoren en het locatiemanagement steeds vaker het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kind het door een arts voorgeschreven medicijn toe te dienen. (Voor de leesbaarheid van dit stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s)/verzorger(s) bedoelen)

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van de medewerkers gevraagd, zoals het geven van een injectie en het toedienen van rectale medicatie.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden.

Medewerkers begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn.

Met het oog op de gezondheid van de leerlingen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken.

Medewerkers en de schoolleiding moeten zich realiseren, dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen, zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Middels dit protocol delen we de procedures rondom het verstrekken van medicatie en het medische handelen.

De drie te onderscheiden situaties zijn:

- **De leerling wordt ziek op school**
- **Het verstrekken van medicijnen op verzoek**
- **Medische handelingen**

De eerste situatie laat de school weinig keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de docent moet direct bepalen hoe te handelen. Bij de tweede en derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling. Voor de individuele medewerker geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht.

Op de volgende pagina's wordt elk onderdeel beschreven.

In de bijlagen vindt u betreffend toestemmingsformulier en/of bekwaamheidsverklaring.

1. De leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan een leerling bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. De medewerker verstrekt dan vaak – zonder toestemming of medeweten van ouders – een “paracetamolletje” of wrijft Azaron op de plaats van de insectenbeet.

In zijn algemeenheid is een medewerker niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootste mogelijke terughoudendheid wordt hier dan ook geboden. Dit houdt in dat wij geen medicatie zullen verstrekken, ook geen paracetamol.

In overleg met de afdelingsleider van de dag wordt besloten of de leerling zelf naar huis gaat of dat de leerling opgehaald dient te worden.

Zodra de leerling thuis is, dient een ouder dit te melden aan het MWC.

De ouders zijn verantwoordelijk voor eventueel volgende medische stappen.

Het kan ook voorkomen dat er telefonisch contact is om te bespreken of de leerling direct naar spoedeisende hulp of een arts moet. Dit gaat in goed overleg.

Problematischer is het wanneer de ouders en andere, door ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. De leerling kan niet naar huis gestuurd worden zonder toezicht.

Zodra de medewerkers inschatten dat er een arts geraadpleegd dient te worden, zal de school zelf acties hiertoe ondernemen. Zo ook als de medewerkers inschatten dat spoedeisende hulp noodzakelijk mocht zijn.

Het kan ook voorkomen dat de leerling eigen medicatie dient te gebruiken. Denk hierbij aan antibiotica, puffers, paracetamol, ritalin en insuline prikken.

De ouders en de leerling zijn zelf verantwoordelijk voor het bij zich hebben van de medicatie en het bewaren en toedienen hiervan.

Ouders kunnen het gebruik van de medicatie kenbaar maken bij school, zodat deze dit kan doorgeven aan medisch personeel in geval van nood.

De school heeft een lijst waarop deze gegevens komen te staan. Deze lijst is bekend bij de receptie, conciërges, absentecoördinator en afdelingsleiders. Tevens is de mentor op de hoogte van het medicijngebruik van zijn mentorleerlingen.

2. HET VERSTREKKEN VAN MEDICIJNEN OP VERZOEK

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij één of meerdere malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, paracetamol of zetpillen bij toevallen.

Als MWC vinden wij dat leerlingen zelf medicijnen als pufjes en simpele medicatie als antibiotica en dagelijkse orale medicatie, dienen te bewaren (tas of klusje) en te gebruiken op het daarvoor gebruikelijke moment.

Zodra ouders vragen aan de medewerkers van school om deze middelen te verstrekken, bij hoge uitzondering, dienen de ouders dit verzoek via een schrijven in te dienen bij de directie en geven ouders schriftelijk toestemming, zie bijlage 1.

Meestal gaat het hierbij niet om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van de leerling kan leiden. Daarom is het noodzakelijk een uitgebreid toestemmingsformulier te hanteren.

Hierin is o.a. opgenomen: naam van de medicatie, hoe vaak (e.v.t. ook met tijdstip) en in welke hoeveelheden de medicatie dient te worden gebruikt, als ook de wijze waarop het gebruik dient te geschieden. Tevens wordt er vastgelegd voor welke periode deze medicatie dient te worden toegediend, de wijze van bewaren en opbergen.

Wanneer het gaat om het verstrekken en toedienen van medicijnen gedurende een lange periode zijn de ouders verantwoordelijk voor de controle op de houdbaarheid van de medicatie en het aanvullen van de medicatie. De ouders zijn ook verantwoordelijk voor het opnieuw invullen en tekenen van een toestemmingsformulier zodra de dosis verandert.

De medicijnen dienen in de originele verpakking worden aangeleverd, inclusief de bijsluiter met de sticker van de apotheker erop, hierop staat o.a. de naam van de leerling, de dosis en de tht datum. De bijsluiter wordt bij het toestemmingsformulier gevoegd.

Deze formulieren komen in een verzamelklapper bij de conciërges.

Voorin deze klapper zit een lijst waarop bijgehouden wordt aan welke leerling, op welk moment, wat wordt verstrekt.

Mocht de nood zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout wordt gemaakt bij de toediening van een medicijn, dan belt de medewerker van het MWC direct met de huisarts of specialist van het ziekenhuis.

Bij ernstige gevallen wordt direct het landelijke alarmnummer 112 gebeld.

Hierbij dienen te worden doorgegeven: naam leerling, geboortedatum, adres thuis en school, naam huisarts/specialist, naam van het medicijn dat is toegediend en welke reacties de leerling vertoont (eventueel welke fout er is gemaakt).

3. Medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig zieke leerling of een leerling met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. De leerling heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een puber en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn ziek zijn of handicap. Het psychosociale welbevinden van een zieke leerling is van groot belang.

Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen vragen ouders aan de school met zijn medewerkers om handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt hierbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten, het zetten van een epi-pen en het toedienen van rectale medicatie.

In zijn algemeenheid worden deze handelingen door medisch personeel of de ouders zelf verricht, thuis of elders. In zeer uitzonderlijk situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door ouders een beroep op de medewerkers van school gedaan.

Ouders zullen toestemming moeten geven voor dergelijke ingrijpende handelingen. Zonder toestemming van de ouders kan de medewerker helemaal niets doen. Gezien de ingrijpende aard van de handelingen gaat het om een schriftelijk toestemming, bijlage 2.

Het team kan en zal de handelingen pas verrichten na de scholing en bekwaamheidsverklaring van de arts.

Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehoudende handelingen – mogen alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de werkgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt zodanig niet voor onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel. Dit neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen gegeven worden voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels gegeven zijn voor schoolbesturen en onderwijzend- en onderwijsondersteunend personeel, als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Aansprakelijkheid

Vorenstaande is ook van toepassing wanneer een medewerker van het MWC bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen onze medewerkers niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medisch- en paramedische beroepen. Soms worden onze medewerkers betrokken bij de zorg rond een zieke leerling en worden hiermee partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat medewerkers gevraagd wordt om een medische handeling bij een leerling uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van de medewerker wordt hierbij serieus genomen. Daarom moet een medewerker een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid kunnen uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring, bijlage 3. Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan de leerling, ouders, medewerkers en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van het MWC zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk gehandeld is. Dit betekent dat de medewerker in opdracht van een arts, die hem bekwaam heeft verklaard, moet handelen voor het uitvoeren van die medische handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring af geeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Heeft een teamlid geen bekwaamheidsverklaring, dan kan deze bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat het teamlid doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Zodra het schoolbestuur niet kan bewijzen dat een teamlid voor een bepaalde handeling bekwaam is, raden we het teamlid aan deze handeling dan ook niet uit te voeren.

Een teamlid dat wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat deze de handeling al een hele tijd niet verricht heeft – zal eveneens deze handeling niet mogen uitvoeren. Een teamlid dat onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handeling verricht, is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen voor de schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, dan bellen we direct de huisarts of specialist van de leerling. Bij ernstige situaties bellen we direct het landelijk alarmnummer 112. We zorgen ervoor dat relevante gegevens van de leerling bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, naam huisarts en/of specialist van de leerling. Tevens geven we door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waarneembaar zijn.

BIJLAGE 1

Toestemmingsformulier voor: het verstrekken van medicijnen op verzoek

TOESTEMMINGSFORMULIER

Voor het verstekken van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling: _____

Geboorte datum: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Zoon / dochter / pupil van:

Naam ouder(s)/verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon bij nood 1: _____ van: _____

Telefoon bij nood 2: _____ van: _____

Naam huisarts: _____ telefoon: _____

Naam specialist: _____ telefoon: _____

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte/aandoening:

Naam van het medicijn: _____

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Ook ommezijde invullen

Dosering van het medicijn: _____

Wijze van toedienen: _____

Wijze van bewaren: _____

Controle op verval datum door ouders.

Ondergetekende, ouder / verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de medewerkers van het MWC die daarvoor een medicijninstructie hebben gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam: _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening:

.....

MEDICIJNINSTRUCTIE

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op: _____ (datum)

Door (naam): _____

Functie: _____

Van (naam instelling): _____

Aan (naam/namen) & functie:

Van het Maaswaal College, locatie Oosterweg te Wijchen.

Handtekening:

BIJLAGE 2

Toestemmingsformulier voor: Uitvoeren van medische handelingen

TOESTEMMINGSFORMULIER

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op school bij:

Naam leerling: _____

Geboorte datum: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Zoon / dochter / pupil van:

Naam ouder(s)/verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon bij nood 1: _____ van: _____

Telefoon bij nood 2: _____ van: _____

Naam huisarts: _____ telefoon: _____

Naam specialist: _____ telefoon: _____

Naam van contactpersoon (in ziekenhuis bijv.): _____ telefoon: _____

Beschrijving van de ziekte/aandoening waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

Ook ommezijde invullen

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder omschreven situatie: _____

Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd: _____

Eventuele extra opmerkingen: _____

Bekwaamheidsverklaring aanwezig:

JA / NEE

Instructie van de 'medische handeling' + controle op de juiste uitvoering is gegeven op: _____ (datum)

Door (naam): _____

Functie: _____

Van (naam instelling): _____

Handtekening:

Ondergetekende, ouder / verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de medewerkers van het MWC die daarvoor een 'medisch handelen' instructie hebben gehad, toestemming voor het uitvoeren van de bovengenoemde instructie:

Naam: _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening:

BIJLAGE 3

Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

BEKWAAMHEIDSVERKLARING

Voor het uitvoeren van een zogenoemde' medische handeling'.

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

Verklaart dat, (naam medewerker MWC en functie)

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

Naam: _____

Geboorte datum: _____

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens: _____

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode: _____

Ondergetekende, naam: _____

Functie: _____

Werkzaam aan/bij: _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening:

BIJLAGE 4

Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit t.g.v.:

- **het toedienen van medicijnen aan een leerling**
- **het uitvoeren van een medische handeling**

Laat de leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer de leerling goed en probeer de leerling gerust te stellen

Waarschuw een collega (of laat een andere leerling een collega halen waarbij je de leerling duidelijk instrueert wat deze tegen de collega moet zeggen)

Bel direct de huisarts en / of de specialist van de leerling

Bel bij ernstige situaties direct het landelijk alarmnummer 112

Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische handeling' de calamiteit zich heeft voorgedaan

Zorg ervoor dat je alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt (of laat ze direct door een collega opzoeken), zoals:

- Naam van de leerling
- Geboortedatum
- Adres
- Telefoonnummer van ouders en / of andere, door ouders doorgegeven nummers
- Naam + telefoonnummer van huisarts / specialist
- Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig is

Bel de ouder(s)/verzorger(s), bij geen gehoor de andere door ouders aangewezen persoon/personen

- Leg uit wat er gebeurd is
- Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan of gezegd
- In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.

BIJLAGE 5

Formulieren behorende bij kampen en buitenlands reizen

Medisch handelen en contract, tijdens een buitenlandse reis of kamp

Beste ouder(s) verzorger(s) van.....

Binnenkort gaat uw zoon/dochter mee met onze buitenlandse reis / ons kamp. Uit het dossier van uw zoon/dochter blijkt dat er specifieke medische handelingen nodig zijn in specifieke situaties.

De begeleiders van uw zoon/dochter vinden het erg belangrijk om op de hoogte te zijn van het volgende:

- wanneer er wat dient te gebeuren en hoe deze handeling tot uitvoering moet worden gebracht. (zie bijlage)

Wij vragen u het volgende mee te geven aan uw zoon/dochter.

- Voor het gebruik van bepaalde medicijnen waar bijv. opiaten in verwerkt zijn heeft u in een aantal landen een invoervergunning nodig, een zgn. Schengenverklaring. Gaarne navragen bij uw huisarts of apotheek.
- De medicatie, deze zit in de originele verpakking met bijsluiter. Op de verpakking moet een sticker van de apotheek zitten, met de daarbij behorende informatie als naam, dosering en houdbaarheidsdatum.
- Het protocol hoe te handelen wordt door ouder(s)/verzorger(s) opgesteld.
- Een medicatiebrief, deze is nodig voor het geval van verlies / diefstal / nat worden van de medicatie, zodat bij iedere apotheek de medicatie opgehaald kan worden.

Ongeacht de situatie en handelwijze van de medewerkers van het Maaswaal College, locatie Oosterweg, kan de school op geen enkele manier aansprakelijk gesteld worden door de ouder(s)/verzorger(s) of anderen.

Uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op buitenlandse reis bij:

Naam : _____

Geboortedatum: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Zoon / dochter / pupil van:

Naam ouder(s)/verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon bij nood 1: _____ van: _____

Telefoon bij nood 2: _____ van: _____

Naam huisarts: _____ telefoon: _____

Naam specialist: _____ telefoon: _____

Naam van contactpersoon (in ziekenhuis bijv.): _____ telefoon: _____

Beschrijving van de symptomen/ziekte waarvoor de 'medische handeling' op reis bij de leerling nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

Eventuele extra opmerkingen:

Ondergetekende verklaart dat ongeacht de situatie en handelswijze van de medewerkers van het Maaswaal College, locatie Oosterweg, de school op geen enkele manier aansprakelijk te stellen door de ouder(s)/verzorger(s) of anderen.

Naam: _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening:

BIJLAGE 6

Procedure juni tot juni

Wanneer	Welke handeling	Verantwoordelijk
Juni 2013	Inventarisatie medicijnen/medisch handelen. Een brief naar alle gezinnen waarvan het komende schooljaar een leerling op het MWC zit. (brief ook naar de mentoren)	ZC
Juni 2013	Nieuw protocol op de site en in de weekkalender	Staf Stm
Juni - aug 2013	Brieven retour bij de mentor Brieven naar de ZC	Ouders en mentor
Juni - aug 2013	Inventarisatie medicatie en medisch handelen. De totaalijst naar het OOP en het LMT. Mentoren ontvangen een klaslijst	ZC
Aug 2013	Inventarisatie specifieke hulp	ZC + KOJ
Aug 2013	Uitnodigen ouders + gesprek	ZC + KOJ
Aug 2013	Medische scholing	Ouders
Aug – juni 2014	Bijhouden medicatie verstrekking	Conciërge
Aug - juni 2014	Nieuwe zorgleerlingen melden	Ouders en mentor
Aug - juni 2014	Onderhouden bekwaamheid medische handelingen	Ouders en arts

BIJLAGE 7

Geen toestemming voor handelen

GEEN TOESTEMMING FORMULIER

Ondergetekende geeft **geen** toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op school bij:

Naam leerling: _____

Geboorte datum: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Zoon / dochter / pupil van:

Naam ouder(s)/verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon bij nood 1: _____ van: _____

Telefoon bij nood 2: _____ van: _____

In geval van nood belt een medewerker ook het landelijk noodnummer 112.

Naam: _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening: